

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

1985 අංක 15 දරන
ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1985 අප්‍රේල් මස 10 වන දින.]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

1985 අප්‍රේල් මස 11 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
ගැසට් පත්‍රයේ II වැනි කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිල දී ලබාගත හැකිය

මිල: රු. 1.50 සි

තැපැල් ගාස්තුව: ශත 90 සි

[සහතිකය සටහන් කළේ 1985 අප්‍රේල් මස 10 වන දින.]

එල්.ඩී.—බී.63/83
ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කෘෂිකර්මය, ගෘහ කර්මාන්ත සහ සුළු පරිමාණයේ කර්මාන්ත, ධීවර කර්මාන්තය, වාණිජ්‍යය සහ වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම පිණිස විධිවිධාන සැලැස්වීමෙන් ග්‍රාමීය ආර්ථිකය සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව, ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු පිහිටුවීමට මහ බැංකුවේ මූල්‍ය මණ්ඩලයට හැකි වනු පිණිස සහ ඊට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික කැණුම් සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ:—

1. මේ පනත 1985 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. ලුහළු නාමය.

I වන කොටස

ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු පිහිටුවීම

2. (1) ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කෘෂිකර්මය, ගෘහ කර්මාන්ත සහ සුළු පරිමාණයේ කර්මාන්ත, ධීවර කර්මාන්තය, වාණිජ්‍යය සහ වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීමෙන් ග්‍රාමීය ආර්ථිකය සංවර්ධනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා (මෙහි මින් මතු “බැංකුව” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු එකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් පිහිටුවීම අවශ්‍ය යයි (මෙහි මින් මතු “මූල්‍ය මණ්ඩලය” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) මහ බැංකුවේ මූල්‍ය මණ්ඩලය අදහස් කරන විටක දී, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් (මෙහි මින් මතු “සංස්ථාගත කිරීමේ නියමය” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) නියමයක් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කිරීමෙන්—

ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු වත් පිහිටුවීම සඳහා සංස්ථාගත කිරීමේ නියමය.

(අ) ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කෘෂිකර්මය, ගෘහ කර්මාන්තය සහ සුළු පරිමාණයේ කර්මාන්ත, ධීවර කර්මාන්තය, වාණිජ්‍යය සහ වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම පිණිස විධිවිධාන සැලැස්වීමෙන් ග්‍රාමීය ආර්ථිකය සංවර්ධනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා බැංකුව පිහිටුවිය යුතු යයි ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකිය;

(ආ) බැංකුවට සංස්ථාගත නාමයක් පවරා දෙනු ලැබිය හැකිය;

(ඇ) බැංකුව කටයුතු කළ යුත්තේ කවර ප්‍රදේශයක් තුළ දැයි ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකිය;

(ඈ) බැංකුවේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික ස්ථානය කවරේදැයි ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකිය;

(ඉ) බැංකුව විසින් ව්‍යාපාරික කටයුතු ආරම්භ කළ යුතු දිනය කවරේදැයි නියම කරනු ලැබිය හැකිය;

(ඊ) බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ පළමුවන සාමාජිකයන් වශයෙන් 8 වන වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලබන තැනැත්තන්ගේ නම් ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) සෑම බැංකුවක් ම, සංස්ථාගත කිරීමේ නියමය මගින් ඊට පවරනු ලැබූ කාර්යයන් සංස්ථාවක් විය යුතු අතර ඊට අවිච්ඡින්න පැවැත්මක් ඇත්තේය. තවද බැංකුව විසින් පොදු මුද්‍රාවක් තබා ගනු ලබිය හැකි අතර සංස්ථාපිත කාර්යයන් එය විසින් ද, ඊට විරුද්ධව ද නඩු පවරනු ලබිය හැකි ය.

බැංකුවේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික ස්ථානය, ශාඛා සහ නිකේතන-යතන.

3. (1) බැංකුවේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික ස්ථානය, සංස්ථාගත කිරීමේ නියමයෙහි නිශ්චිතවම සඳහන් ස්ථානය විය යුතු ය.

(2) අවශ්‍ය යයි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සලකනු ලබන අවස්ථා වලදී, සංස්ථාගත කිරීමේ නියමයෙහි නිශ්චිතව ම සඳහන් ප්‍රදේශය තුළ කවර හෝ ස්ථානයක බැංකුවේ ශාඛා සහ නිකේතනයන්හි බැංකුව විසින් පිහිටුවනු ලබිය හැකි ය.

බැංකුවේ පරමාර්ථ.

4. සංස්ථාගත කිරීමේ නියමයෙහි නිශ්චිතවම සඳහන් ප්‍රදේශය තුළ කෘෂිකාර්මික, කාර්මික, ධීවර, වාණිජ්‍යය සහ වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීම බැංකුවේ පරමාර්ථ විය යුතු ය.

බැංකුවේ ව්‍යාපාරික කටයුතු කරගෙන යාම.

5. යම් විදේශ විනිමය කටයුතු හැර අනෙකුත් බැංකු කටයුතු බැංකුව විසින් කරගෙන යාම සහ පවත්වාගෙන යාම කළ හැකි ය.

බැංකුවේ බලතල.

6. බැංකුවේ පරමාර්ථ ඉටු කිරීමේදී බැංකුව විසින් මේ පනතේ විධිවිධානවලට යටත්ව, පහත සඳහන් බලතල සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබිය හැකිය :—

(අ) තනි තනිව හෝ කණ්ඩායම් වශයෙන් හෝ විශේෂ යෝම ගොවියන්ට සහ කෘෂිකාර්මික කම්කරුවන්ට ද, සමුපකාර සම්භවලට සහ අලෙවි හා පිරිසැකසුම් කටයුතු පිළිබඳ සම්භවලට ද කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා හෝ කෘෂිකාර්මයට අදාළ වෙනත් කාර්යයන් සඳහා කෙටිකාලීන, මධ්‍ය කාලීන, දීර්ඝ කාලීන සහ වෙනත් අන්දමේ ණය ප්‍රදානය කිරීම;

(ආ) අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ මතය අනුව සුළු පරිමාණයේ ක්‍රියාකාරකම් වශයෙන් සලකනු ලබන ගෘහ කර්මාන්ත වල, ධීවර කර්මාන්තයෙහි, වාණිජ්‍යය කටයුතු හෝ වෙනත් වර්ගවල සංවර්ධන කටයුතුවල නිරත වී සිටින ශිල්පීන්ට සහ වෙනත් තැනැත්තන්ට තනි තනිව හෝ කණ්ඩායම් වශයෙන් කෙටි කාලීන, මධ්‍ය කාලීන, දීර්ඝ කාලීන සහ වෙනත් අන්දමේ ණය ප්‍රදානය කිරීම;

(ඇ) ජංගම, නාන්පතු, ඉතිරි කිරීමේ සහ වෙනත් අන්දමේ ගිණුම් විවෘත කිරීම, පවත්වාගෙන යාම සහ කළමනාකරණය කිරීම;

(ඈ) විනිමය බිල්පත්, පොරොන්දු නෝට්ටු, අණකර, කොටස්, සාණකර, සහතික පත්, කොටස් පත් සහ වෙනත් සාධන පත් සහ සුරැකුම් පත් වට්ටම් කිරීම, මිලට ගැනීම, විකිණීම සහ ඒවා සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම;

(ඉ) ණය සහ අත්තිකාරම් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම,
තැන්පත් සඳහා හෝ ආරක්ෂා භාරයේ තැබීමට හෝ
මුදල්, සුරැකුම් පත් සහ වටිනා භාණ්ඩ භාර ගැනීම;
(ඊ) මුදල් සහ සුරැකුම් පත් රැස් කිරීම සහ ප්‍රේෂණය
කිරීම;

(උ) නිශ්චල මෙන්ම චංචල දේපළ කළමනාකරණය කිරීම
සහ බැංකුකරුවන් විසින් සාමාන්‍යයෙන් කරනු ලබන
සියලු වර්ගවලට අයත් අනුයෝජන ව්‍යාපාර කටයුතු
කිරීම;

(ඌ) සුදුසු යයි බැංකුව විසින් අදහස් කරනු ලබන
ආකාරයකින් මුදල් ණයට ගැනීම හෝ ලබා ගැනීම,
ස්වකීය රැස් කළ හැකි ප්‍රාග්ධනය ඇතුළුව දැනට
ඇත්තා වූ හෝ ඉදිරියේ දී ඇති විය හැකි වූ බැංකුවේ
සම්පූර්ණ දේපළ හෝ වත්කම් හෝ ඉන් යම් කොට
සක් මත උකසක්, වැය භාරයක් හෝ කැප අයිති
යක් මගින් ණයට ලබා ගන්නා ලද හෝ ලබා ගන්නා
ලද හෝ අය විය යුතු මුදල් කිසිවක් නොපමාව ආපසු
ගෙවීම සුරක්ෂිත කිරීම; තවද බැංකුව විසින් භාර ගනු
ලබන යම් බැඳීමක් හෝ වගකීමක් බැංකුව විසින් ඉටු
කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඒ සමාන උකසක් වැය භාර
යක් හෝ කැප අයිතියක් මගින් සුරක්ෂිත කිරීම සහ
සහතික කිරීම;

(එ) සුරැකුම් පත් සහ දේපළ මත මුදල් ණයට දීම සහ අත්ති
කාරම් දීම සහ ආප ඇතිව හෝ නොමැතිව අවස්ථානු
කූල යයි බැංකුව විසින් සලකනු ලබන නියමයන්
මත තැනැත්තන්ට, ව්‍යාපාර ආයතනවලට හෝ
සමාගම්වලට ණය දීම;

(ඒ) කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සහ කාර්මික භාණ්ඩ අලෙවි
කිරීම සහ පකස් කිරීම සඳහා සහාය වීම සහ ඒවා
ප්‍රවර්ධනය කිරීම;

(ඔ) මාලු අලෙවිය සහ ධීවර නිෂ්පාදන සැකසීම ප්‍රවර්ධනය
කිරීමෙහිලා සහාය වීම;

(ඔ) මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන
කොන්දේසිවලට යටත්ව බඩු උකස් ගන්නකුගේ
ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන යාම;

(ක) යම් චංචල හෝ නිශ්චල දේපළ හෝ කෘෂිකාර්මික, කාර්
මික, ධීවර, වාණිජ හෝ වෙනත් ව්‍යවසායක් අත්කර
ගැනීම හෝ මිලට ගැනීම සහ ඒ දේපළ හෝ ව්‍යවසාය
කළමනාකරණය කිරීම හෝ කළමනාකරණය කිරීම
සඳහා සංවිධානය කිරීම සහ ඒ දේපළ හෝ ව්‍යවසාය
විකිණීම හෝ අනාගතකාරයකින් බැහැර කිරීම;

(ග) බැංකුවේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම පිණිස නියම
ව්‍යාපෘති ඇතුළුව සුළු පරිමාණයේ ව්‍යාපෘති වත්තාවූ
ශ්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති භාර ගැනීම;

(ව) පරිසර විද්‍යාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කොටසක් වශයෙන් ගස් සිටුවීම වැනි කටයුතුවලට දිරි ගැන්වීම සැලසීමෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ සංවර්ධනය කිරීම සහ ගම් වැඩි දියුණු කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙහි ලා සහය වීම සහ බැංකුවේ අරමුණු ඉටු කෙරෙන උපදේශනාත්මක සහය පොදු වශයෙන් සැලසීම;

(ඡ) කෘෂිකාර්මික, කාර්මික, ධීවර සහ වාණිජ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ගුදම්, බඩු රඳවන ස්ථාන, ගබඩා සහ ගොඩනැගිලි ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ඉදිකිරීම සම්බන්ධයෙන් නිරතවීම සහ ඒවා ප්‍රවර්ධනය කිරීම;

(ට) යම් බැංකු ආයතනයක් විසින් හෝ සමුපකාර සමිතියක් විසින් හෝ මුදල් යොදවනු ලබන නැතහොත් යම් බැංකු ආයතනයක් හෝ සමුපකාර සමිතියක් විසින් හෝ කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යවසායක් හෝ ව්‍යාපෘතියක් අත්කර ගැනීම සඳහා, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සකස් කරන ලද මාර්ගෝපදේශ යන්ට යටත්ව ඒ බැංකු ආයතනය හෝ සමුපකාර සමිතිය සමග යම් ගිවිසුමකට ඇතුළත් වීම;

(ඩ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි, යම් වාණිජ බැංකුවක හෝ සමුපකාර සමිතියක තැන්පතු ගිණුම් විවෘත කිරීම හෝ මූල්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමතය ඇතිව ශ්‍රී ලංකා වෙන් පිටත යම් බැංකුවක හෝ මුදල් ආයතනයක තැන්පතු ගිණුම් විවෘත කිරීම;

(ණ) යන්ත්‍ර, උපකරණ සහ වෙනත් බඩු සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල ගුදම්, බඩු රඳවන ස්ථාන, ගබඩා සහ ගොඩනැගිලි බදුදීම, කුලියට දීම, සින්තක්කර විකිණීම හෝ කුලී සින්තක්කර පදනමක් මත විකිණීම;

(ත) බැංකුවක ණයට දීමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් අයෝ ව්‍යුහ සහය සැලසීම පිණිස සමුපකාර අලෙවි හා සැකසුම් සමිතිවල සහ වෙනත් වර්ගවලට අයත් සමුපකාර සමිතිවල කොටස් මිලට ගැනීම හෝ අත්කර ගැනීම;

(ද) යම් නිශ්චල හෝ වංචල දේපළ කවර වූ ආකාරයකින් අත්කර ගැනීම හා දැරීම, බද්දට හෝ කුලියට ගැනීම හෝ දීම, උකස් කිරීම, ඔඩපනය කිරීම, විකිණීම හෝ අනාභිකාරයකින් බැහැර කිරීම;

(න) බැංකුවේ වැඩ කටයුතු කරගෙන යෑම සඳහා අවශ්‍ය නිලධාරීන් සහ සේවකයන් පත් කිරීම;

(ඵ) බැංකුව විසින් සේවයෙහි නියුක්ත කරනු ලැබූ තැනැත්තන් සඳහා අර්ථසාධක අරමුදලක් පිහිටුවීම සහ සුභසාධන හා විනෝද පහසුකම් සහ ඉළුම් හිටුම් පහසුකම් සැලසීම;

(බ) බැංකුවේ කාර්ය මණ්ඩලය සේවයෙන් පහ කිරීම සහ කාර්ය මණ්ඩලය විෂයයෙහි විනය පාලනය ක්‍රියාත්මක කිරීම;

(ඔ) කාර්ය මණ්ඩලයේ වෙනත් හෝ වැටුප් හෝ වෙනත් පාරිශ්‍රමික නියම කිරීම;

(ය) කාර්ය මණ්ඩලයේ සේවා නියමයන් සහ කොන්දේසි තීරණය කිරීම;

(අඅ) බැංකුවේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සහ කාර්ය ඉටු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය, ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළත හෝ ඉන් පිටත සියලු ගිවිසුම්වලට ඇතුළත් වීම සහ ඒවා ඉටු කිරීම;

(ආආ) නිලධරයන් සහ සේවකයන් පත් කිරීම, උසස් කිරීම, ඔවුන්ට පාරිශ්‍රමික ගෙවීම, ඔවුන් විෂයයෙහි විනය පාලනය හා ඔවුන්ගේ හැසිරීම සහ ඔවුන්ට නිවාඩු දීම ඇතුළුව ස්වකීය නිලධරයන් සහ සේවකයන් සම්බන්ධයෙන් රීති සෑදීම;

(ඇඇ) බැංකුවේ කටයුතු පරිපාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් රීති සෑදීම;

(ඈඈ) බැංකුවේ ව්‍යාපාරය නිසි ලෙස කරගෙන යාම පහසු කිරීමට මණ්ඩලයේ මතය අනුව අවශ්‍ය සියලු දේ කිරීම.

II වන කොටස

බැංකුවේ කළමනාකරණය

7. (1) බැංකුවේ කටයුතු හා ව්‍යාපාරය කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය (මෙහි මින් මතු "මණ්ඩලය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත පැවරෙන්නේ ය.

කළමනාකරණය

(2) මණ්ඩලය විසින් මේ පනත යටතේ හෝ වෙනත් යම් නීතියක් යටතේ හෝ බැංකුව සතු සියලු බලතල ක්‍රියාත්මක කළ හැකි අතර මේ පනත යටතේ බැංකුව විසින් කළ හැකි සියලු ක්‍රියා සහ දේවල් ද කළ හැකි ය.

(3) මණ්ඩලය විසින්, ස්වකීය බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ස්ථාවර ව්‍යාපාරික මූලධර්ම මත පිහිටා ක්‍රියා කළ යුතු අතර මුද්‍රා සංවර්ධනයේ අවශ්‍යතා පිළිබඳව නිසි සැලකිල්ල යෙදවිය යුතු ය.

8. (1) මණ්ඩලය පහත සඳහන් තැනැත්තන්ගෙන් සමන්විත විය යුතු ය:—

මණ්ඩලයේ සංයුතිය

(අ) අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතුව මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරනු ලබන අධ්‍යක්ෂවරයා තුන් දෙනෙක්;

(ආ) (3) වන උපවගන්තියෙන් විධිවිධාන සලසා ඇති පරිදි පත් කරනු ලැබූ හෝ තෝරා පත් කරගනු ලැබූ අධ්‍යක්ෂ වරයා දෙදෙනෙක්;

(2) මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින්, මේ වගන්තියේ (1) වන උප වගන්තියේ (අ) ඡේදය යටතේ පත් කරන ලද අධ්‍යක්ෂවරයන් අතුරෙන්, සභාපතිවරයකු අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව පත් කළ යුතු ය.

(3) මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින්, (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් අධ්‍යක්ෂවරයන් දෙදෙනා, ආරම්භක වශයෙන් අවුරුදු දෙකක කාලසීමාවක් සඳහා හෝ 20 වන වගන්තියෙන් විධි විධාන සලසා ඇති පරිදි බැංකුවේ කොටස් පවරන තෙක් හෝ යන මෙයින් පසුව එළඹෙන දිනය දක්වා ධුර දැරීම පිණිස, අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව, පත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඉන් පසුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව හැර අනෙකුත් කොටස් හිමියන් නියෝජනය කිරීම සඳහා, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි සුදුසුකම් ඇති තැනැත්තන් අතුරෙන් සහ එසේම නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි ක්‍රියා පටිපාටියකට අනුකූලව, අධ්‍යක්ෂවරයන් දෙදෙනකු බැංකුවේ මහා සභාව විසින් තෝරා පත් කර ගත යුතු ය.

(4) (3) වන උපවගන්තිය යටතේ ආරම්භක අවස්ථාවේ දී පත් කරන ලද අධ්‍යක්ෂවරයන් හැර, අධ්‍යක්ෂවරයකුගේ ධුර කාලය, (5) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, අවුරුදු පහක් විය යුතු ය.

(5) යම් අධ්‍යක්ෂවරයකු, ස්වකීය ධුර කාලය ඉකුත්වීමට පෙරාතුව ධුරය හැර ගිය අවස්ථාවක, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින්, අවස්ථා වෝචිත පරිදි අමාත්‍යවරයාගේ හෝ බැංකුවේ මහා සභාවේ හෝ එකඟත්වය ඇතිව, ඒ අධ්‍යක්ෂවරයාගේ ධුර කාලයෙන් නොගෙවී ඉතිරිවී ඇති කාලය තුළ ධුරය දැරීම සඳහා අනුප්‍රාප්තිකයකු පත් කිරීම හෝ තෝරා පත් කිරීම හෝ කරනු ලැබිය යුතු ය.

(6) මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද කවර හෝ අධ්‍යක්ෂවරයකු, අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(7) කාලය ඉකුත්වීමෙන් ධුරය හැර යන අධ්‍යක්ෂවරයකු නැවත පත් කිරීම හෝ නැවත තෝරා පත්කර ගැනීම කළ හැකි ය.

(8) (3) වන උපවගන්තිය යටතේ බැංකුවේ මහා සභාව විසින් තෝරා පත්කර ගනු ලැබූ අධ්‍යක්ෂවරයකුට විරුද්ධව බැංකුවේ මහා සභාවේ රැස්වීමක දී විශ්වාසභංග යෝජනාවක්, ඒ රැස්වීමට පැමිණ ඒ යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් ඡන්දය දෙන සාමාජිකයන්ගේ බහුතර ඡන්දයෙන් සම්මත කරනු ලැබුවහොත් ඒ අධ්‍යක්ෂවරයා ධුරය අත්හළ යුතු අතර, ඒ අධ්‍යක්ෂවරයාගේ ධුර කාලයෙන් නොගෙවී ඉතිරිව ඇති කාලය සඳහා අනුප්‍රාප්තිකයකු තෝරා පත් කර ගනු ලැබිය යුතු ය.

(9) මූල්‍ය මණ්ඩලය අමතා ලිපියක් යැවීමෙන් කවර හෝ අධ්‍යක්ෂවරයකු විසින් ස්වකීය ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්විය හැකි ය.

(10) යම් අධ්‍යක්ෂවරයකු, රෝගානුර්විත නිසා හෝ වෙනත් අබලතාවක් නිසා හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම නිසා හෝ ස්වකීය ධුරයේ කාර්ය ඉටු කිරීමට තාවකාලිකව අපොහොසත් වන අවස්ථාවක මණ්ඩලයේ රැස්වීම්වල දී ඔහුගේ විකල්ප අධ්‍යක්ෂ වරයා වශයෙන් ක්‍රියා කිරීම සඳහා යෝග්‍ය තැනැත්තකු, අවස්ථා වෝචිත පරිදි, අමාත්‍යවරයාගේ හෝ බැංකුවේ මහා සභාවේ එකඟත්වය ඇතිව, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කිරීම හෝ තෝරා පත් කිරීම කළ හැකි අතර ඒ තැනැත්තාට මණ්ඩලයේ රැස්වීම්වල දී ඡන්දය දීමට අයිතිවැසීමක් තිබිය යුතු ය.

9. යම් තැනැත්තෙක්—

(අ) පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයකු වේ නම් හෝ දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන සභාවක නැතහොත් යම් පළාත් පාලන ආයතනයක සාමාජිකයකු වේ නම්; හෝ

(ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ බලපවත්නා යම් නීතියක් යටතේ සිහිවිකල තැනැත්තකු බවට නිර්ණය කරනු ලැබ හෝ ප්‍රකාශ කරනු ලැබ තිබේ නම්; හෝ

(ඇ) ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ වෙනත් යම් රටක බලපවත්නා යම් නීතියක් යටතේ වස්තුභංගත්වයට පත්වූවකු ලෙස හෝ බංකොලොත් තැනැත්තකු ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලැබ නිදහස් කරනු නොලැබූ වස්තුභංගත්වයට පත්වූවකු වන හෝ බංකොලොත් බවට පත්වූවකු වන තැනැත්තෙක් වේ නම්; හෝ

(ඈ) මාස හයකට නොඅඩු කාලයකට ඛන්ධනාගාරගත කිරීමෙන් දඩුවම් කරනු ලැබිය හැකි, වරින් දූෂණය හා සම්බන්ධ වරදකට වරදකරු කරනු ලැබ ඇත්නම්,

ඔහු අධ්‍යක්ෂවරයකු ලෙස පත් කරනු ලැබීමට හෝ තෝරා පත් කරනු ලැබීමට හෝ අධ්‍යක්ෂවරයකු ලෙස දිගටම කටයුතු කිරීමට හෝ නුසුදුස්සෙක් වන්නේ ය.

අධ්‍යක්ෂවරයකු ලෙස පත් කරනු ලැබීමට හෝ තෝරා පත් කරනු ලැබීමට හෝ එසේ කටයුතු කරගෙන යාමට හෝ නුසුදුසුකම.

10. (1) රෝගානුර්විත හෝ, අබලතාව හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම හෝ හේතුකොට ගෙන තාවකාලිකව ස්වකීය ධුරයේ කාර්ය ඉටු කිරීමට සහාපතිවරයා අපොහොසත් වන අවස්ථාවක, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින්, අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව, ඔහු වෙනුවෙන් වැඩ බැලීම සඳහා වෙනත් අධ්‍යක්ෂවරයකු පත් කළ හැකි ය.

මණ්ඩලයේ සහාපතිවරයා.

(2) මණ්ඩලයේ සහාපතිවරයාගේ පත්වීම, කිසි හේතුවක් නොදක්වා, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව, අවසන් කළ හැකි අතර, ඒ අවසන් කිරීම කිසිම අධිකරණයක දී ප්‍රශ්න කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(3) සහාපතිවරයා විසින්, මූල්‍ය මණ්ඩලය අමතා යවන ලිපියක් මගින්, ස්වකීය ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්විය හැකි ය.

(4) (2) වන සහ (3) වන උපවගන්තිවල විධිවිධානවලට යටත්ව, සහාපතිවරයාගේ ධුර කාලය, මණ්ඩලයේ ඔහුගේ සාමාජිකත්වය පවත්නා කාලසීමාව වන්නේ ය.

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ පාරිශ්‍රමික.

බැංකුව ඇතුළත් වීමට අදහස් කර ඇති ගිවිසුම තෙරෙහි ඇති සම්බන්ධතා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් හෙළිදරව් කළ යුතු බව.

මණ්ඩලයේ රැස්වීම් ගණපුරුණය සහ කාර්ය පටිපාටිය විධිමත් කර ගැනීම.

යම් පුරප්පාඩුවක් තිබීමේ හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ ක්‍රියා අවලංගු නොවිය යුතු බව.

මණ්ඩලයේ බලතල හා කාර්ය පටිපාටිය.

බැංකුවේ මුද්‍රාව.

11. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන හැකි පාරිශ්‍රමික බැංකුවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලබන හැකි ය.

12. බැංකුවේ ඇතුළත් වීමට අදහස් කරන ගිවිසුමකට කෙලින්ම හෝ අනියමින් සම්බන්ධතාවයක් ඇති අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ රැස්වීමක දී ඒ සම්බන්ධතාවයේ ස්වභාවය හෙළිදරව් කළ යුතු ය. ඒ හෙළිදරව් කිරීම මණ්ඩලයේ සහ වාර්තාවල වාර්තාගත කළ යුතු අතර ඒ ගිවිසුම හා සම්බන්ධව ඒ මණ්ඩලයේ කිසිම කරුණු සලකා බැලීමකට හෝ තීරණයකට ඒ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් සහභාගී නොවිය යුතු ය.

13. (1) පැමිණ සිටින්නේ නම්, මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයා, සෑම රැස්වීමකම මූල්‍ය සහය දැරිය යුතු ය. එවැනි යම් රැස්වීමකට සභාපති වරයා පැමිණ නොසිටිය හොත්, පැමිණ සිටින අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින්, පැමිණ සිටින අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් අතුරෙන් එක් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් යකු, ඒ රැස්වීමේ මූල්‍ය සහය ඉසිලීම සඳහා තෝරා පත්කර ගත යුතු ය.

(2) මණ්ඩලයේ කවර හෝ රැස්වීමක් සඳහා ගණපුරුණය සාමාජිකයන් තුන් දෙනෙකු විය යුතු ය.

(3) මණ්ඩලයේ කවර හෝ රැස්වීමක මූල්‍ය සහය දරන තැනැත්තාට, නමාගේ ජන්දයට අහිමිවීමට හිමි ජන්දයක් හිමි වන්නේ ය.

(4) (2) වන සහ (3) වන උපවගන්තිවල විධිවිධානවලට යටත්ව, මණ්ඩලය විසින්, මණ්ඩලයේ රැස්වීම් සම්බන්ධයෙන් සහ ඒ රැස්වීම්වල කටයුතු කිරීම සම්බන්ධයෙන් කාර්ය පටිපාටිය විධිමත් කර ගත හැකි ය.

14. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ යම් පුරප්පාඩුවක් හෝ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් පත්කිරීමේ හෝ තෝරාපත් කිරීමේ යම් දෝෂයක් තිබීමේ හේතුවෙන් පමණක් මණ්ඩලයේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ කටයුත්තක් අවලංගු නොවිය යුතු ය.

15. (1) මණ්ඩලය විසින් මණ්ඩලයේ බලතල හා කාර්ය අතුරින් යමක් සභාපතිවරයාට හෝ බැංකුවේ වෙනත් යම් සේවා නියුක්තයකුට පැවරිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් බලයක් හෝ කාර්යයක් පවරා දෙනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකුම තමාට පවරා දෙනු ලැබූ ඒ බලය හෝ කාර්යය, මණ්ඩලයේ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ විධානවලට යටත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම හෝ ඉටු කිරීම කළ යුතු ය.

16. (1) බැංකුවේ මුද්‍රාව සභාපතිවරයාගේ භාරයේ හෝ ඔහු විසින් බලය දෙන ලද වෙනත් යම් නිලධාරියකුගේ භාරයේ තිබිය යුතු ය.

(2) බැංකුවේ මුද්‍රාව මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන අකාරයකට වෙනස් කළ හැකි ය.

බැංකු පනත

(3) බැංකුවේ මුද්‍රාව, මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂවරුන් දෙදෙනකු ඉදිරියේ හැර, කිසියම් සාධන පත්‍රයකට නොතැබිය යුතු අතර තමන් පැමිණ සිටි බවට සලකුණක් වශයෙන් ඒ දෙදෙනාම එම සාධන පත්‍රයට අත්සන් තැබිය යුතු ය.

17. (1) මහා බැංකුවේ කොටස් ප්‍රමාණය 20 වන වගන්තිය යටතේ බෙදා හරිනු ලබන විට හෝ ඉන් පසුව, දොළොස් දෙනෙකු ගෙන් සමන්විත බැංකුවේ මහා සභාවක් විය යුතු ය. එම දොළොස් දෙනා යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංස්ථාපනය කරන ලද හෝ පිහිටුවන ලද වාණිජ බැංකු විසින් එම බැංකු මහා සභාවේ නියෝජනය කිරීම සඳහා තම කරන ලද හෝ බැංකුවේ කොටස් හිමියන් වන සම්පූර්ණ සමිති විසින් එම සමිති බැංකුවේ මහා සභාවේ නියෝජනය කිරීම සඳහා තෝරා පත් කර ගන්නා ලද හෝ තැනාත් තත් විය යුතු ය.

බැංකුවේ මහා සභාව.

(2) මණ්ඩලය විසින්—

(අ) කොටස් ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගෙන මේ වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඒ වාණිජ බැංකු විසින් තම කරන ලද හෝ සම්පූර්ණ සමිති විසින් තෝරා පත් කර ගන්නා ලද හෝ තැනාත් තත් ගේ සංඛ්‍යාව, තීරණය කළ හැකි ය.

(ආ) එසේ නම් කරනු හෝ පත් කරනු ලැබීම සඳහා තැනාත් තත්ට තිබිය යුතු සුදුසුකම් නිශ්චය කළ හැකි ය; සහ

(ඇ) ඒ තැනාත් තත් බැංකුවේ මහා සභාවට තෝරා පත් කිරීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය නිශ්චය කළ හැකි ය.

(3) බැංකුවේ මහා සභාවේ සාමාජිකයන්ගේ යම් පුරප්පාඩුවක් තිබීමේ හේතුවෙන් පමණක්, ඒ මහා සභාව වෙන මේ පනතින් පැවරුණු කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමෙහි ටා නුසුදුසු නොවිය යුතු ය.

18. බැංකු සහ කාර්මික සේවක පිරිස, ගොවියන් සහ ශිල්පීන් සහ ඊට සමාන කටයුතුවල යෙදී සිටින වෙනත් තැනාත් තත් තනි තනිව හෝ කාණ්ඩ වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණ සමිති මගින් හෝ කෘෂිකර්මය, කර්මාන්ත, ධීවර කර්මාන්තය, වාණිජනය, වෙළඳාම හෝ වෙනත් සංවර්ධන ක්‍රියාවල පුහුණු කිරීම, බැංකුව විසින් දිරි ගන්වා ප්‍රවර්ධනය කළ හැකි අතර මේ කාර්ය සඳහා ඒ වෙනුවෙන් සිදුවන වියදම් දැරීමට බැංකුවට බලය පවරනු ලැබේ.

බැංකු සහ කාර්මික සේවක පිරිස පුහුණු කිරීම.

III වන කොටස

මුදල්

19. බැංකුවේ බලයලත් කොටස් ප්‍රාග්ධනය එකක් රුපියල් සියය බැගින් වූ කොටස් පත් ලක්ෂයකට බෙදනු ලැබූ රුපියල් පත් කෝටියක් විය යුතු ය.

බැංකුවේ ප්‍රාග්ධනය.

20. (1) (7) වන උපවගන්තියට යටත්ව, තත් කාලයේ බැංකුවේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනය රුපියල් එක් කෝටියක් විය යුතු ය.

බැංකුවේ ප්‍රාග්ධනයට දායකවීම.

(2) බැංකුවේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයට මහ බැංකුව සම්පූර්ණයෙන් දායක විය යුතු ය.

(3) සංස්ථාගත කිරීමේ දිනයේ සිට අවුරුදු දෙකක කාල සීමාවෙන් පසුව, මහ බැංකුව විසින්, නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් සියයට හතළිස් නවය දක්වා වූ කොටස්, යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ පිහිටුවන ලද වාණිජ බැංකුවලට සහ සමුපකාර සමිතියලට ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

(4) සමුපකාර සමිති විසින් දරනු ලබන සමස්ත කොටස් ප්‍රමාණයේ උපරිමය බැංකුවේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනයෙන් සියයට දහයකට සීමා විය යුතු ය.

(5) යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ පිහිටුවන ලද වාණිජ බැංකුවක් හෝ සමුපකාර සමිතියක් වන, බැංකුවේ කොටස් හිමියකුට අයිති කොටස්, ඒ වාණිජ බැංකුව හෝ සමුපකාර සමිතිය විසින් බැංකුවේ කොටස් හිමියකු නොවන වෙනත් තැනැත්තකුට කවර හෝ ආකාරයකින් අත්සතු කිරීම කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(6) (5) වන උපවගන්තිය කඩකරමින් කරන ලද යම් අත්සතු කිරීමක් ශුන්‍ය හා බලරහිත විය යුතු ය.

(7) බැංකුවේ නිකුත් කළ ප්‍රාග්ධනය මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් වැඩි කරනු ලැබිය හැකි අතර අතිරේක ප්‍රාග්ධනය නිකුත් කළ අවස්ථා වක, ඒ ප්‍රාග්ධනයට ද මේ වගන්තියේ (3) වන සහ (4) වන උප වගන්තිවල නිශ්චිතව දක්වා ඇති ආකාරයට දායක විය යුතු ය.

මේ වගන්තියේ සහ 17 වන වගන්තියේ කාර්ය සඳහා ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ පිහිටුවන ලද වාණිජ බැංකුව යන්නෙන්, ලංකා බැංකු ආඥාපනත යටතේ පිහිටුවන ලද ලංකා බැංකුව, 1961 අංක 29 දරන මහජන බැංකු පනත යටතේ පිහිටුවන ලද මහජන බැංකුව, (145 වන අධිකරය වන) සමාගම් ආඥාපනත යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද සීමාසහිත සංගිත තැන්පත් බැංකුව සහ සීමාසහිත ලංකා වාණිජ බැංකුව අදහස් වේ.

මහ බැංකුවෙන් ප්‍රදානය.

21. බැංකුව සංස්ථාගත කිරීමෙන් පසුව හැකි ඉක්මනින්, බැංකුව පිහිටුවීම සම්බන්ධ මූලික වියදම් පියවීම සඳහා වූ සම්පූර්ණ ප්‍රදානයන් වශයෙන් මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන මුදලක් මහ බැංකුව විසින් වෙන් කළ යුතු ය.

මහ බැංකුවෙන් ලබාගන්නා තාවකාලික ණය.

22. (1) භය මාසයකට නොවැඩි වූ කාල සීමාව සඳහා වූ මුදල් ප්‍රමාණ, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් ඒ මත වූ පොලිය සහ එය ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් තීරණය කරනු ලබන නියමයන් සහ කොන්දේසි මත, බැංකුව විසින් කලින් කල මහ බැංකුවෙන් ණයට ගනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ බැංකුව විසින් ලබා ගන්නා ලද ණය මුදල් කිසිම අවස්ථාවක දී බැංකුවේ ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනය සහ බැංකුවේ නිදහස් සංචිතවලින් සියයට දහයකට සමාන මුදලක් නොඉක්මවිය යුතු ය.

23. බැංකුව විසින් මූල්‍ය මණ්ඩලයෙන් ලබාගත් පූර්ව අනුමතිය ඇතිව, කලින් කළ ආණ්ඩුවෙන් ණයට ගැනීමද, ඒකාබද්ධ අරමුදලින් පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කරනු ලබන යම් මුදල් ප්‍රමාණයක්, ආණ්ඩුව විසින් තීරණය කරනු ලබන නියමයන් හා කොන්දේසි යටතේ, ආණ්ඩුව විසින් මහා බැංකුව මගින් කලින් කල බැංකුවට ණයට දීම ද කළ හැකි ය.

ආණ්ඩුවෙන්
ලබාගත් ණ
ය මුදල්.

24. බැංකුව විසින් කලින් කල, මූල්‍ය මණ්ඩලයෙන් ලබාගත් පූර්ව අනුමතය ඇතිව යම් විදේශ ආණ්ඩුවකින් හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ බාහිර කවර හෝ ප්‍රභවයකින්, යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් ඒ මත වූ පොලිය සහ එය ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය මණ්ඩලය හා අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ විදේශ ආණ්ඩුව හෝ වෙනත් ප්‍රභවය අතර එකඟත්වයෙන් තීරණය කරනු ලබන නියමයන් හා කොන්දේසි මත ණයට ගනු ලැබිය හැකි ය.

විදේශ ආණ්ඩු
ආදියෙන්
ණය ලබා ගැනීම.

25. බැංකුව විසින් පොදු සංචිත අරමුදලක් පිහිටුවිය යුතු අතර සෑම අවුරුද්දකම එහි වාර්ෂික ලාභවලින් මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන සියයට ගණනක් ඒ අරමුදලට බැර කළ යුතු ය.

පොදු සංචිත
අරමුදල.

26. බැංකුව විසින් බොල් සහ සාක සහිත ණය සඳහා වූ විශේෂ සංචිත අරමුදලක් පිහිටුවිය යුතු අතර සෑම අවුරුද්දකම එහි වාර්ෂික ලාභවලින් මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන සියයට ගණනක් එම අරමුදලට බැර කළ යුතු ය.

විශේෂ සංචිත
අරමුදල.

27. විශේෂිත සේවා සුරක්ෂිත කිරීමෙහි ලා සහ ඊට ආනුෂංගික මණ්ඩලය විසින් දරනු ලබන වියදම් බැංකුව විසින් පියවනු හැකි වනු වස් බැංකුව විසින් “කාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධන අරමුදලක්” යනු වෙන් හඳුන්වනු ලැබිය යුතු අරමුදලක් පිහිටුවීම, පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකරණය කිරීම හා පාලනය කිරීම කළ හැකි අතර බැංකුව විසින් බැංකුවේ සම්පත්වලින් එවැනි අරමුදලක් පිහිට වූ කාර්යව්‍ය ඉටු කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් අවශ්‍ය යයි සලකනු ලබන මුදල් ප්‍රමාණ කලින් කල අරමුදලට මාරු කළ හැකි ය.

කාර්ය මණ්ඩල
සංවර්ධන
අරමුදල.

28. (1) දේශීය හෝ විදේශීය සංවිධානවලින් ලබන ප්‍රදාන හෝ පරිත්‍යාග පිළිගැනීම සඳහා මේ වගන්තියේ “අරමුදල” යනු වෙන් සඳහන් කරනු ලබන “විශේෂ සම්පත් අරමුදල” වශයෙන් හැඳින්වෙන වෙන අරමුදලක් බැංකුව විසින් පිහිටුවනු ලැබිය යුතු ය. අරමුදල බැංකුවේ පොදු අරමුදල්වල කොටසක් නොවිය යුතු ය. එහෙත් එය ආණ්ඩුව සඳහා හෝ ඒ වෙනුවෙන් වූ හෝ ආණ්ඩුව විසින් අනුමත කරනු ලබන එවැනි යම් විදේශීය ආණ්ඩුවක්, විදේශීය හෝ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයක් හෝ තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තක් සඳහා වූ හෝ පොදු අරමුදල් වලින් වෙන් වූ බැංකුව විසින් පරිපාලනය කරනු ලැබිය යුතු වෙනම අරමුදලක් විය යුතු ය.

විශේෂ
සම්පත්
අරමුදල.

(2) ත්‍යාගදායක හා බැංකුව අතර ඇතුළත් වූ යම් එකඟවීමක නියමයන් ප්‍රකාර, යම් කෘෂිකාර්මික, කාර්මික, ගිවිසුම්, වාණිජ්‍යය හෝ වෙනත් ව්‍යවසායයක් වෙත අරමුදලෙන් යම් ණයක්, අත්තිකාරම් මුදලක්, ප්‍රදානයක් හෝ වෙනත් මුදල් පහසුකමක් සැලසීමට හෝ දීමට බැංකුව මෙයින් බලය දෙනු ලැබේ.

(3) ත්‍යාගදායක විසින් අරමුදලේ කාර්ය සඳහා දෙනු ලැබූ සියලු පරිත්‍යාග සහ ප්‍රදානවල මුදල බැංකුව විසින් අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතුය. අරමුදල ක්‍රියාත්මකවීමේ හේතුවෙන් ලැබෙන ශුද්ධ ආදායම හෝ පොලිය අතිරේක වශයෙන් අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) අරමුදලේ කාර්ය කරගෙන යාමේ අරමුණ ඇතිව බැංකුව විසින් කරන ලද යම් ක්‍රියාවකින් හෝ දෙයකින් උද්ගතවන හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් දරන ලද සියලු මුදල් වැය හෝ බැඳීම් අරමුදලට වැය බරක් විය යුතු ය.

(5) අරමුදලේ අරමුණු ඉටු කර ගැනීමෙහි ලා වහාම යොදවනු නොලැබිය හැකි අරමුදලේ අතිරික්ත සම්පත්, අරමුදලේ දිගු කාලීන අභිවෘද්ධියට හානියක් නොමැතිව, මණ්ඩලය විසින් උචිත යයි සලකනු ලබන යම් සුරැකුම්පත්වල මණ්ඩලය විසින් තාවකාලිකව ආයෝජනය කරනු ලැබිය හැකි ය.

(6) පහත දැක්වෙන කරුණු සියල්ල හෝ ඉන් යමක් සම්බන්ධයෙන් ලේ පනත යටතේ රීති සෑදෙනු ලැබිය හැකි ය:—

- (අ) අරමුදලේ ගිණුම් තැබිය යුතු ආකාරය;
- (ආ) බොල් සහ සාක කටයුතු ණය, වත්කම් ක්ෂයවීම සහ සාමාන්‍ය බැංකු කටයුතුවලදී සිදුවිය හැකි වෙනත් යම් අවිනිශ්චිත අවස්ථා සඳහා අරමුදලේ සංචිත පිහිටවීම;
- (ඇ) අරමුදල පියවීම හෝ ගණන් බේරා වසා දැමීම; සහ
- (ඈ) ඉහත කී කරුණු අතුරෙන් යම් කරුණක් හා සම්බන්ධ හෝ ඊට ආනුෂංගික වෙනත් යම් කරුණ.

සංචිත
අවශ්‍යතා.

29. මූල්‍ය නීතිය පනතේ කුමක් සඳහන් වුවද එය නොතකා මූල්‍ය නීතිය පනතේ 93 වන වගන්තියේ විධිවිධාන බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතු ආරම්භ වූ දිනට පසු වර්ෂ තුනක කාල සීමාවක් සඳහා බැංකුවට හෝ බැංකුව සම්බන්ධයෙන් අදාළ නොවිය යුතු අතර ඊළඟ අවුරුදු තුනක කාල සීමාවක් සඳහා එම වගන්තිය යටතේ එම බැංකුව විසින් පවත්වාගෙන යාමට නියමිත සංචිත ප්‍රමාණයන් භාගයක් පමණක් පවත්වාගෙන යාමට එම බැංකුවට නියම කළ යුතු ය.

බැංකුව ආදායම්
බද්දෙන්
නිදහස්
කිරීම.

30. බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතු ආරම්භ වූ දිනයට ඉක්බිතිව වූ දස අවුරුදු කාලයක් සඳහා බැංකුවේ ලාභ සහ ආදායම් මත වූ ආදායම් බදු ගෙවීමෙන් බැංකුව නිදහස් කරනු ලැබිය යුතු ය.

31. (1) බැංකුව විසින් දෙනු ලබන යම් ණයක්, මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන ආප සහ වෙනත් නියම සහ කොන්දේසි මත විය යුතු ය.

බැංකුව විසින්
ණය දෙනු
ලබන
හැක්කේ
කවර ආපයක්
මත ද යන බව.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ කුමක් සඳහන් වුවද මණ්ඩලය විසින් යම් ණයක් දිය යුත්තේ යම් යෝජනා ක්‍රමයක් හෝ කාර්යයක් සඳහා ද ඒ යෝජනා ක්‍රමයේ හෝ කාර්යයේ ස්වභාවය සහ ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගනිමින්, මණ්ඩලය විසින් ලිඛිතව සටහන් කරනු ලබන හේතූන් මත ආපයක් අනවශ්‍ය යයි මණ්ඩලය තීරණය කරන යම් අවස්ථාවලදී මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් සඳහන් කරනු ලබන කාර්ය සඳහා ආපයක් නොමැතිව, මණ්ඩලය විසින් ස්වකීය නියත අභිමතය පරිදි ණය දෙනු ලැබිය හැකි ය.

IV වන කොටස

කාර්ය මණ්ඩලය

32. (1) සභාපතිවරයා, බැංකුවේ ප්‍රධාන විධායක නිලධරයා විය යුතුය.

බැංකුවේ ප්‍රධාන
විධායක
නිලධරයා
සභාපතිවරයා
විය යුතු බව.

(2) මණ්ඩලයේ පොදු විධානයට හා පාලනයට යටත්ව බැංකුවේ ගනුදෙනු මෙහෙයවීම, බැංකුවේ බලතල විධිමත් කිරීම සහ ක්‍රියාවේ යෙදවීම සහ බැංකුවේ සේවකයන් පරිපාලනය කිරීම සහ පාලනය කිරීම සභාපතිවරයාට භාර කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) මේ පනතින් තමා වෙත පැවරී ඇති හෝ නියම කර ඇති හෝ වෙන්කර ඇති යම් බලයක්, කර්තව්‍යයක් හෝ කාර්යයක්, බැංකුවේ යම් නිලධරයකුට හෝ සේවකයකුට පැවරීම අවශ්‍යයයි තමා සලකන තැනට විටකදී වුවද මණ්ඩලයේ අනුමතය ඇතිව සභාපතිවරයා විසින්, එය ලිඛිතව කරනු ලැබිය හැකි අතර, සභාපතිවරයාගේ සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ විධානවලට යටත්ව ඒ නිලධරයා හෝ සේවකයා විසින් ඒ බලය, කර්තව්‍යය හෝ කාර්යය ක්‍රියාත්මක කිරීම, ඉටු කිරීම සහ නිරීක්ෂණය කරනු ලැබිය යුතු ය.

33. (1) මණ්ඩලයේ කර්තව්‍ය කාර්යක්ෂම ලෙස ඉටු කිරීමේ ලා අවශ්‍ය යයි සලකන වෙනත් නිලධරයන් සහ සේවකයන් මණ්ඩලය විසින් පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

බැංකුවේ කාර්ය
මණ්ඩලය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද නිලධරයන්ට හා සේවකයන්ට මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන ආකාරයට සහ අනුප්‍රමාණවලට අනුව පාරිශ්‍රමික ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර එසේ තීරණය කරනු ලබන සේවා කොන්දේසි වලට ද ඔවුන් යටත් විය යුතු ය.

V වන කොටස

ණය ආපසු අයකර ගැනීම

34. ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1975 අංක 13 දරන රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකු පනතේ V වන කොටසේ විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, බැංකුව විසින් ණය ආපසු අයකර ගැනීම සම්බන්ධ යෙදීම් අදාළ විය යුතු ය.

ජාතික රාජ්‍ය
සභාවේ
1975 අංක 13
දරන රාජ්‍ය උකස්
හා ආයෝජන
බැංකු පනත
අදාළ වීම.

VI වන කොටස

විගණනය සහ ගිණුම්

බැංකුවේ මුදල් වර්ෂය.

විගණනය.

35. බැංකුවේ මුදල් වර්ෂය ලීන් වර්ෂය විය යුතු ය.

36. (1) බැංකුවේ ආදායම් සහ වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් සහ වෙනත් සියලු ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් නිසි ගිණුම් පොත් තබා ගැනීම මණ්ඩලය විසින් සිදු කළ යුතු ය.

(2) රාජ්‍ය සංස්ථාවල ගිණුම් විගණනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 වන ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන බැංකුවේ ගිණුම් විගණනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

බැංකුව විසුරුවා හැරීම.

37. 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනතේ IX වන කොටසේ විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, බැංකුව විසුරුවා හැරීමට සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

VII වන කොටස

සාමාන්‍ය කරුණු

1971 අංක 30 දරන ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකු පනතේ විධිවිධාන අදාළවීම.

38. බැංකුවේ තැන්පතුවක් හෝ ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් හෝ ඇති අවුරුදු දහසයට වැඩි යම් තැනැත්තකු විසින් ඔහු මියයාමේදී එම තැනැත්තාගේ බැරට ඇති මුදල් ගෙවනු ලැබිය යුතු තැනැත්තකු නම් කළ යුතු අතර 1971 අංක 30 දරන ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකු පනතේ 44 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව එම නම් කරනු ලැබීමට සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් ද එම ගිණුමේ මුදල් එසේ නම් කරනු ලැබූ තැනැත්තාට ගෙවනු ලැබීමට සහ ඒ සම්බන්ධයෙන්ද අදාළ විය යුතු ය.

ඇතැම් ලිඛිත නීති බැංකුවට අදාළ නොවිය යුතු බව.

39. පහත දැක්වෙන ලිඛිත නීතිවල විධිවිධාන බැංකුවට අදාළ නොවිය යුතු ය :—

- (අ) මුදල් ණයට දීමේ ආඥාපනත;
- (ආ) ණය සහනදායක ආඥාපනත;
- (ඇ) බඩු උකස් ගන්නන්ගේ ආඥාපනත.

දරන සමාගම් පනතේ විධිවිධාන අදාළ වීම.

40. බැංකුවේ මහ සභාව තෝරා පත්කර ගැනීම සඳහා කොටස් හිමියන්ගේ රැස්වීමටල කාර්ය පටිපාටිය සම්බන්ධයෙන් 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනතේ විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව අදාළ විය යුතු ය.

1982 අංක 17 බැංකුව අනුමත ණය නියෝජ්‍යායතනයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු බව.

41. බැංකුව, (89 වන අධිකාරය වූ) උකස් පනතේ අර්ථනුකූලව අනුමත ණය නියෝජ්‍යායතනයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

මුද්දර ගස්තුවෙන් නිදහස් කිරීම.

42. 1982 අංක 43 දරන මුද්දර ගස්තු පනතේ කුමක් සඳහන් වුවද එය නොතකා බැංකුව විසින් සෑදනු ලැබීමට හෝ ලියා අත්සන් කරනු ලැබීමට නියමිත හෝ බලය පැවරී ඇති යම් සාධන පත්‍රයක් හෝ බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතු සම්බන්ධයෙන් බැංකුව විසින් සෑදනු ලබන හෝ ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් සහ ණයක් සඳහා වන යම් ආපයක්

සම්බන්ධයෙන් බැංකුවේ නමට යම් යම් තැනැත්තකු විසින් සෑදුණු ලබන හෝ ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් එම පනත යටතේ ගාස්තු ගෙවීමෙන් නිදහස් කරනු ලැබිය යුතු ය.

43. 1961 අංක 65 දරන මුදල් පනතේ 22 වන වගන්තියේ විධි විධානවල කුමක් සඳහන් ව ඇත ද, මේ පනත යටතේ පිහිටුවන ලද බැංකුවෙහි ඕනෑම තැනැත්තකු විසින් ගිණුම් විවෘත කරනු ලැබිය හැකි ය.

ගිණුම් විවෘත කිරීම.

44. බැංකුවෙහි සෑම අධ්‍යක්ෂවරයකු, නිලධාරියකු හෝ වෙනත් සේවා නියුක්තයකු ඕනෑකමින් ම කරන ලද ක්‍රියාවකින් හෝ පැහැර හැරීමකින් හැර, ඔහුගේ කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී හෝ ඉටු කිරීම සම්බන්ධයෙන් හෝ ඔහු විසින් දරන ලද සියලු අලාභහානි සහ වියදම්, බැංකුව විසින් හානිපූරණය කරනු ලැබිය යුතු ය.

අධ්‍යක්ෂවරයන් සහ අනෙකුත් සේවකයින්ගේ හානි පූරණය.

45. (1) බැංකුවේ සෑම අධ්‍යක්ෂවරයකු ම, විගණකවරයකු ම, නිලධාරියකු ම හෝ වෙනත් සෑම සේවා නියුක්තයකු ම හෝ අනුයෝජිතයකු ම හෝ බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතුවල නියුක්ත වෙනත් සෑම තැනැත්තකු ම විසින්, ස්වකීය කාර්ය ආරම්භ කිරීමට පෙර, බැංකුවේ සියලු ගනුදෙනු, එහි ගනුදෙනුකරුවන්, යම් තැනැත්තකු හෝ ආයතනයක් සමග එහි ගිණුම් පිළිබඳ තත්ත්වය සහ ඒවාට අදාළ සියලු කරුණු සම්බන්ධයෙන් දැඩි රහස්‍යභාව රකින බවට ප්‍රතිඥා දෙන ප්‍රකාශයක් අත්සන් කළ යුතු අතර, ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේදී තමාට දැනගන්නට ලැබෙන වෙනත් යම් කරුණු—

රහස්‍යභාව ප්‍රකාශ කිරීම.

(අ) ඒවා හෙළිදරව් කරන ලෙස—

- (i) මණ්ඩලය විසින් ; හෝ
 - (ii) අධිකරණයක් විසින් ; හෝ
 - (iii) ඒ කරුණු අදාළ වන තැනැත්තා විසින් ; හෝ
 - (iv) මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් ; හෝ
- නියම කරනු ලබන විටක ;

(ආ) ස්වකීය කාර්යයන් ඉටු කිරීමෙහි ලා ; සහ

(ඇ) මේ පනතේ හෝ වෙනත් යම් නීතියක විධිවිධාන අතුරින් කිසිවක් අනුව ක්‍රියා කිරීම පිණිස

හැර හෙළිදරව් නොකිරීමට ද ඒ ප්‍රකාශයෙන් ඔහු විසින් ප්‍රතිඥා දිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ තම රහස්‍යභාව ප්‍රතිඥාව කඩ නොකර බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතුවලට අදාළ යම් ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දිය නොහැකි නම්, බැංකුවේ සෑම අධ්‍යක්ෂවරයකු ම, විගණකවරයකු ම, නිලධාරියකු ම, හෝ වෙනත් සෑම සේවා නියුක්තයකු ම හෝ අනුයෝජිතයකු ම හෝ බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතුවල නියුක්ත වෙනත් සෑම තැනැත්තකු ම විසින් ඒ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු දීම ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ තමා විසින් අත්සන් තබන ලද යම් ප්‍රකාශයක් කඩකරමින් යම් තොරතුරක් හෙළිදරව් කරන බැංකුවේ සෑම අධ්‍යක්ෂවරයකු ම, විගණකවරයකු ම, නිලධාරියකු ම, හෝ වෙනත් සෑම සේවා නියුක්තයකු ම හෝ අනුයෝජිතයකු ම හෝ

බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතුවල නියුක්ත වෙනත් සෑම තැනැත්තකු ම විසින් මේ පනත යටතේ වරදක් කරනු ලබන අතර, මහෙස්ත්‍රාත් වරයකු ඉදිරියේ ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඔහු රුපියල් දෙදහසක් නොඉක්මවන දඩයකට, ඒ දඩ මුදල ස්වකීය සාමාන්‍ය අධිකරණ බලය ක්‍රියාවේ යෙදවීමේ දී මහෙස්ත්‍රාත් වරයකු විසින් පනවනු ලබන දඩ මුදල ඉක්ම වුව ද, යටත් විය යුතු ය.

මූල්‍ය මණ්ඩලය
විසින් විධාන
නිකුත් කළ
ගැනි බව.

46. බැංකුවේ ප්‍රතිපත්තිය සහ කාර්යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව සහ, බලතල ක්‍රියාවේ යෙදවීම සම්බන්ධව, මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් කලින් කල, මණ්ඩලය වෙත සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ විධාන ලිඛිතව නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි අතර, මණ්ඩලය විසින්, එම විධාන ක්‍රියාවේ යෙදවනු ලැබිය යුතු ය.

වෙනත් ලිඛිත
නීති සමඟ
ගැටීම්
සම්බන්ධයෙන්
විධිවිධාන.

47. මේ පනතේ විධිවිධාන සහ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන අතර, යම් ගැටීමක් හෝ අනනුකූලතාවක් ඇති විටක, මේ පනතේ විධිවිධාන බලපැවැත්විය යුතු ය.

පිණි

48. (1) ඊනි සෑදීමට මේ පනත යටතේ නියම කරනු ලබ හෝ බලය දී තිබෙන්නේ යම් කරුණු සම්බන්ධයෙන් ද ඒ කරුණු සියල්ල හෝ ඉන් කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් මණ්ඩලය විසින්, ඊනි සෑදනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මණ්ඩලය විසින් මේ පනත යටතේ සෑදෙන ලද කිසිම ඊනි යක්, එය මූල්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරනු ලබන තුරු බල නොපැවැත්විය යුතු ය.

අර්ථ
නිරූපනය.

49. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ පනතෙහි —

“බැංකුවේ ව්‍යාපාර කටයුතු” යන්නෙන් ඉල්ලුම් කළ විට ආපසු ගෙවනු ලැබිය යුතු මුදල් තැන්පතු බාර ගැනීම මගින් මහජනශාගෙන් මුදල් ලබා ගැනීමේ සහ ඒ මුදල් සියල්ල හෝ ඉන් කෙටිසක් අත්තිකාරම්, ආයෝජන හෝ නීතියෙන් තැනහොත් සම්ප්‍රදායික බැංකු පරිචයන් මගින් අවසර දී ඇති වෙනත් මෙහෙයුම් හෝ සඳහා ඒ මුදල් යොදා ගැනීමේ ව්‍යාපාර කටයුතු අදහස් වේ;

“මහ බැංකුව” යන්නෙන්, (422 වන අධිකාරය වූ) මුදල් නීති පනත මගින් පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අදහස් වේ;

“වෘණිෂ්ඨ බැංකුව” යන්නට (422 වන අධිකාරය වූ) මුදල් නීති පනතේ ඇති අර්ථයම විය යුතු ය;

“සමූපකාර සමිතිය” යන්නෙන් ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1972 අංක 5 දරන සමූපකාර සමිති පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරන ලද සමූපකාර සමිතියක් අදහස් වේ;

“ ව්‍යවසාය ” යන්නෙන් කවර හෝ නමකින් හෝ පදවි නමකින් හැඳින්වෙන, සංස්ථාගත හෝ සංස්ථාගත නොකළ යම් පුද්ගල මණ්ඩලයක් අදහස් වන අතර, ඊට ඒක පුද්ගල සංස්ථාවක් හෝ තනි ගිමිකාරකමක් ඇතුළත් වේ;

“ බැංකුවේ මහ සභාව ” යන්නෙන් මේ පනතේ 17 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව පිහිටුවන ලද බැංකුවේ මහ සභාව අදහස් වේ;

“ මූල්‍ය මණ්ඩලය ” යන්නෙන් (422 වන අධිකාරය වූ) දිදල් තිති පනත යටතේ පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මූල්‍ය මණ්ඩලය අදහස් වේ;

“ සුළු පරිමාණ කර්මාන්ත ” යන්නෙන් තාක්ෂණය හෝ පිහිටීම කුමක් වුව ද ඉඩම්, ගොඩනැගිලි සහ උපයෝග්‍යතා භාර, යන්ත්‍රාගාර සහ යන්ත්‍ර සූත්‍ර සම්බන්ධයෙන් වූ ආයෝජනය රුපියල් දස ලක්ෂය නොඉක්මවන යම් කර්මාන්තයක් අදහස් වේ.

සැරිසැරිකරුවන්ගේ පනත් කෙටුම්පත්වල සහ නීතිවල වාර්ෂික දායක මිල (දේශීය) රු. 150 කි. (විදේශීය) රු. 200 කි. කොළඹ 1, හැ. පෙ. අංක 500, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයේ අධිකාරී වෙත සැම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් මස 15 වැනි දිනට පෙර දායක මුදල් ගෙවා පසුව එළඹෙන එක් එක් වර්ෂය සඳහා ඒවා ලබාගත හැකිය.